

Повоєнне облаштування світу

План

- 1) Паризька мирна конференція.
Версальський договір.
- 2) Створення Ліги Націй.
- 3) Мирні договори із союзниками
Німеччини.
- 4) Вашингтонські договори 1921-1922 років.
- 5) Сильні і слабкі сторони Версальської
системи.

Прискорення
технічного
прогресу.

Війна та
революції
сприяли краху
монархічних
режимів

Піднесення
нац. –
визвольного
руху в Азії та
Африці

Посилення
державного
втручання в
економіку

НАСЛІДКИ I світової війни

Розорення
економіки
багатьох країн

Значні людські
жертви

Посилення
міграційних
процесів

Формування
нових
національних
держав

ЄВРОПА ПІСЛЯ ПЕРШОЇ СВИТОВОЇ ВІЙНИ: ТЕРИТОРІАЛЬНІ ЗМІНИ І ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК (1919 – 1923 рр.)

- Корони держав на 1914 р.
- Території, втрачені Німеччиною за Версальським мирним договором 29 червня 1919 р.:
 - Ельзас і Лотарингя, передані Франції;
 - район Ейлен, Мамбург та територія Мореня, які відійшли до Бельгії;
 - район вільного міста Данциг;
 - Повань і частини Закарпаття (1) та Східної (2) Пруссії, передані Польщі;
 - Мемельська область, передана під контроль держав Антанті; від листопада 1920 р. у складі Литви (від 1924 р. – автономна під литовським суверенітетом);
 - Північний Шлезвиг, переданий Данії за результатом плебісциту 10 лютого 1920 р.;
 - частина Великої Силезії, передана Польщі після березневого плебісциту 1921 р.;
 - Гуленський район, переданий Чехо-Словаччині в 1921 р.;
 - Саар, переданий під управління Ліги Націй на 15 років;
 - райони, перебували в окупації Антанті на термін від 5 до 15 років;
 - Східна межа Рейнської демілітаризованої зони
 - Частини територій Пруссії (1), Східної Пруссії (Маурет) (2), та Великої Силезії (3), які за результатами плебісцитів 1920 – 1921 рр. залишилися у складі Німеччини;
 - Рур та інші північні території, окуповані франко-белгійськими військами в січні 1923 р.
- Кордон між Австрією і Угорщиною в 1914 р.
- Території, втрачені Австрією за Сен-Жерменським мирним договором 10 вересня 1919 р.:
 - нацидні і словенські землі, які увійшли до складу Королівства Сербія, Хорватія і Словенія;
 - Південний Тироль, приєднаний до Італії;
 - колишні корони землі – Богемія, Моравія та Силезія, передані Чехо-Словаччині;
 - райони Влорара (1) і Вальсезія (2), передані Чехо-Словаччині;
 - Буковина, увійшла до складу Румунії
- Частини Трансильванії Силезії, передані Польщі рішенням Раді Послів утупку 1920 р.
- Галичина, остаточно закріплена за Польщею в березні 1923 р.
- Словенська Каринтія, повернута Австрії за результатами плебісциту 10 жовтня 1920 р.
- Території, втрачені Болгарією за Нейсакським мирним договором 27 листопада 1920 р.:
 - долина Тимок (1), райони міст Шаргород та Косієвград (2) і Ступица (3), передані Королівству Сербія, Хорватія і Словенія;
 - Західна Фракія, приєднана до Греції;
 - Півдня Добруджа, остаточно закріплена за Румунією
- Території, втрачені Угорщиною за Трансильванським мирним договором 4 червня 1920 р.:
 - Хорватія, Банат і Західний Банат, включені до складу Королівства Сербія, Хорватія і Словенія;
 - Трансильванія і Східний Банат, приєднані до Румунії;
 - Сілованія і Закарпатська Україна, увійшли до складу Чехо-Словаччини;
 - Бургиндія, передані Австрії
 - Орва (1) і Спіс (2), увійшли до складу Польщі за рішенням Раді Послів утупку 1920 р.
 - Місто Шопрон, повернуто Угорщині в 1922 р.
- Території і столиця Рфської республіки, утворені постановами в Іспрачюму Маршоу в вересні 1921 р.
- Цифрами позначено:
 - 1 Локсебург
 - 2 Тоскана АСРР (І. 1921)
 - 3 Далматська
 - 4 Аюдор
 - 5 Монка
 - 6 Сан-Марино
 - 7 Тоскана АСРР (ІІ. 1922)
 - 8 Націоналістична СРР (ІІ. 1922)
 - 9 Азербайджанська СРР

- Території Туреччини за Севрським мирним договором 10 серпня 1920 р.
- Турецько-грецький кордон за Севрським договором
- Велика Вірменія за Севрським договором
- Дубаїкане, остаточно закріплений за Італією
- Межа району італійської окупації (1919 – 1921 рр.)
- Межа району французької окупації (1920 – 1921 рр.)
- Демілітаризована зона протек (1918 – 1923 рр.)
- Межа проголошеної грецької військ у серпні 1921 р. під час грецько-турецької війни 1919 – 1922 рр.
- Турецький наступ проти арменів червня – листопада 1920 р. і грецьких Сербії – вересня, 1922 р. і військ
- Турецький наступ проти арменів червня – листопада 1920 р. і грецьких Сербії – вересня, 1922 р. і військ
- Райони Кара, Адагана і Артані, передані Туреччині за радянсько-турецьким договором від 16 березня 1921 р.
- Території, повернуті Туреччині за Лозаннським договором 24 липня 1923 р.
- Радянський договір 12 листопада 1920 р. між Італією та Королівством Сербія, Хорватія і Словенія:
 - Королівська Країна та Істрия з Трестом, о-ви Ластово і Палагуро закріплено за Італією;
 - порт Зара (Задар) проголошено вільним містом під суверенітетом Італії;
 - місто Фіуме (Рієка) проголошено незалежною державою (27 січня 1924 р. приєднано до Італії)
- Кордонні радянські республіки і дати їх утворення
- Кордонні соціалістичні республіки на початку 1921 р.
- Початок фашистського руху
- Переворот в Апенніні у Фіуме (вересень 1919 р.)
- Наступ італійських фашистів на Рим у жовтні 1922 р.
- Національний путч у Мюнхені в листопаді 1923 р.
- Ріши встановлення авторитарних і тоталітарних режимів

Межа проголошеної польської військ на сході в травні 1920 р.

Лінія Керзона, визначена Великою Радою Антанті на східний кордон Польщі 11 липня 1920 р.

Територія Литви, окреслена литовсько-радянським договором від 12 липня 1920 р.

Суваляка і Вільнюська області в жовтні 1920 р., включені до складу Литви в жовтні 1920 р. в жовтні 1920 р.

Радянсько-польський кордон за Ризьким договором 18 березня 1921 р.

Територія Бессарабії, окупована Румунією в січні 1918 р.

приналежність до Румунії анексованих Північних протоколів від 28 жовтня 1920 р.

Північний Епір, окупований Грецією в 1919 – 1920 рр.

Шведсько-фінляндське напруження навколо Аландських островів. Рішення Ліги Націй острови залишилися за Фінляндією (1921 р.)

Грецько-італійська конфлікт навколо островів Корфу (Морелі – вересень 1923 р.)

Держави, які утворилися в роки Першої світової війни

Кордонні держави на 1923 р.

Утворення СРР (І. 1918)

Соціалістичні радянські республіки і дати їх утворення

Кордонні соціалістичні республіки на початку 1921 р.

Початок Угорської (березень – серпень 1919 р.) і Словенської (березень – липень 1919 р.) радянських республік;

2 Каврокарська радянська республіка (квітень – травень 1919 р.);

3 територія, окупована Червоною армією в Італії – серпень 1920 р.

4 Вересневі постання в Болгарії (1923 р.);

5 робітничі уряди в Саксонії і Теренті (квітень 1923 р.);

6 постання в Таїшурі (жовтень 1923 р.);

7 Крайові постання (листопад 1923 р.).

Амандська АСРР (І. 1921)

Амандська АСРР (ІІ. 1922)

Амандська АСРР (ІІІ. 1923)

Амандська АСРР (ІV. 1924)

Амандська АСРР (V. 1925)

Амандська АСРР (VI. 1926)

Амандська АСРР (VII. 1927)

Амандська АСРР (VIII. 1928)

Амандська АСРР (IX. 1929)

Амандська АСРР (X. 1930)

Амандська АСРР (XI. 1931)

Амандська АСРР (XII. 1932)

Амандська АСРР (XIII. 1933)

Амандська АСРР (XIV. 1934)

Амандська АСРР (XV. 1935)

Амандська АСРР (XVI. 1936)

Амандська АСРР (XVII. 1937)

Амандська АСРР (XVIII. 1938)

Амандська АСРР (XIX. 1939)

Амандська АСРР (XX. 1940)

Амандська АСРР (XXI. 1941)

Амандська АСРР (XXII. 1942)

Амандська АСРР (XXIII. 1943)

Амандська АСРР (XXIV. 1944)

Амандська АСРР (XXV. 1945)

Амандська АСРР (XXVI. 1946)

Амандська АСРР (XXVII. 1947)

Амандська АСРР (XXVIII. 1948)

Амандська АСРР (XXIX. 1949)

Амандська АСРР (XXX. 1950)

Амандська АСРР (XXXI. 1951)

Амандська АСРР (XXXII. 1952)

Амандська АСРР (XXXIII. 1953)

Амандська АСРР (XXXIV. 1954)

Амандська АСРР (XXXV. 1955)

Амандська АСРР (XXXVI. 1956)

Амандська АСРР (XXXVII. 1957)

Амандська АСРР (XXXVIII. 1958)

Амандська АСРР (XXXIX. 1959)

Амандська АСРР (XL. 1960)

Амандська АСРР (XLI. 1961)

Амандська АСРР (XLII. 1962)

Амандська АСРР (XLIII. 1963)

Амандська АСРР (XLIV. 1964)

Амандська АСРР (XLV. 1965)

Амандська АСРР (XLVI. 1966)

Амандська АСРР (XLVII. 1967)

Амандська АСРР (XLVIII. 1968)

Амандська АСРР (XLIX. 1969)

Амандська АСРР (L. 1970)

Амандська АСРР (LI. 1971)

Амандська АСРР (LII. 1972)

Амандська АСРР (LIII. 1973)

Амандська АСРР (LIV. 1974)

Амандська АСРР (LV. 1975)

Амандська АСРР (LVI. 1976)

Амандська АСРР (LVII. 1977)

Амандська АСРР (LVIII. 1978)

Амандська АСРР (LIX. 1979)

Амандська АСРР (LX. 1980)

Амандська АСРР (LXI. 1981)

Амандська АСРР (LXII. 1982)

Амандська АСРР (LXIII. 1983)

Амандська АСРР (LXIV. 1984)

Амандська АСРР (LXV. 1985)

Амандська АСРР (LXVI. 1986)

Амандська АСРР (LXVII. 1987)

Амандська АСРР (LXVIII. 1988)

Амандська АСРР (LXIX. 1989)

Амандська АСРР (LXX. 1990)

Амандська АСРР (LXXI. 1991)

Амандська АСРР (LXXII. 1992)

Амандська АСРР (LXXIII. 1993)

Амандська АСРР (LXXIV. 1994)

Амандська АСРР (LXXV. 1995)

Амандська АСРР (LXXVI. 1996)

Амандська АСРР (LXXVII. 1997)

Амандська АСРР (LXXVIII. 1998)

Амандська АСРР (LXXIX. 1999)

Амандська АСРР (LXXX. 2000)

Амандська АСРР (LXXXI. 2001)

Амандська АСРР (LXXXII. 2002)

Амандська АСРР (LXXXIII. 2003)

Амандська АСРР (LXXXIV. 2004)

Амандська АСРР (LXXXV. 2005)

Амандська АСРР (LXXXVI. 2006)

Амандська АСРР (LXXXVII. 2007)

Амандська АСРР (LXXXVIII. 2008)

Амандська АСРР (LXXXIX. 2009)

Амандська АСРР (LXXXX. 2010)

Амандська АСРР (LXXXXI. 2011)

Амандська АСРР (LXXXXII. 2012)

Амандська АСРР (LXXXXIII. 2013)

Амандська АСРР (LXXXXIV. 2014)

Амандська АСРР (LXXXXV. 2015)

Амандська АСРР (LXXXXVI. 2016)

Амандська АСРР (LXXXXVII. 2017)

Амандська АСРР (LXXXXVIII. 2018)

Амандська АСРР (LXXXXIX. 2019)

Амандська АСРР (LXXXXX. 2020)

Амандська АСРР (LXXXXXI. 2021)

Амандська АСРР (LXXXXXII. 2022)

Амандська АСРР (LXXXXXIII. 2023)

Амандська АСРР (LXXXXXIV. 2024)

Амандська АСРР (LXXXXXV. 2025)

Популярне гасло французького народу після

• “Німці
за все
заплатять!”

Карикатура на
Версальську
систему
• Уїлла Дайсона (1919
р.)

“14 пунктів” Т.Вудро Вільсона

8.01.1919

Нові принципи міжнародних відносин:

- відмова від таємної дипломатії,
- свобода торгівлі та судноплавства,
- визнання прав народів на самовизначення,
- необхідність роззброєння.

**Мета:
Не допустити нової
світової війни,
створити в країнах
вільний
демократичний
лад.**

ПАРИЗЬКА МИРНА КОНФЕРЕНЦІЯ

- **Дата:** 18.01.1919 - 21.01.1920
- **Мета:** розробка та підписання мирних договорів з державами, переможеними у війні
- **Учасники:** 27 держав і 4 британських домініона

Ллойд-Джордж,
Клемансо і В.Вільсон

Робота конференції розпочалася **18 січня 1919 р.**

● **Всі важливі питання** вирішували представники

**“Німці
заплатять
за все!!!”**

По два представники
цих країн утворили
«Раду десятиох»

3 березня 1919 р.
її замінила
«Рада чотирьох»

Групи країн – учасниць Паризької конференції

Воюючі країни, що мали інтереси з усіх питань і брали участь в усіх засіданнях та в роботі всіх комісій

Велика Британія, Франція, Італія, США, Японія

Країни, що мали часткові інтереси

Бельгія, Бразилія, Британські домініони, Румунія, Сербо-Хорватословенська держава

Держави, які розірвали дипломатичні відносини з Німеччиною і її союзниками

В основному латиноамериканські країни

Держави, що утворилися, які запрошувались однією з 5 великих держав

Наприклад, Польща, Чехо-Словаччина

ВЕРСАЛЬСЬКИЙ МИРНИЙ ДОГОВІР 1919

передбачав:

- передачу Ельзасу і Лотарингії - Франції,
- Ейпен та Мальмеді-Бельгії,
- Великопольщі та Гданського Помор'я - Польщі,
- утворення Вільного міста Гданська,
- проведення **плебісцитів** у Саарі, Мемелі і Шлезвігу,
- Рейнську зону зроблять **демільтаризованою** (без зброї та військ),
- позбавлення Німеччини колоній, обмеження її збройних сил (100 тис.), накладення **репарацій**, заборону аншлюсу Австрії та створення Ліги Націй.

- **Плебісцит**- опитування населення з метою визначити державний статус його території.

ШВЕЦІЯ

ПІВНІЧНЕ
МОРЕ

ДАНІЯ

Копенгаген

ЛАТВІЯ

ЛИТВА

Рига

Каунас

БАЛТІЙСЬКЕ
МОРЕ

Мемель

Кенігсберг

Данциг

СХІДНА
ПРУССІЯ

ВЕЛИКА
БРИТАНІЯ

НІДЕРЛАНДИ

Амстердам

Бремен

ГАННОВЕР

Ганновер

Магдебург

Штеттін

Берлін

БРАНДЕНБУРГ

Лейпциг

Дрезден

Торунь

Познань

Варшава

ПОЛЬЩА

БЕЛЬГІЯ

Брюссель

Люксембург

Париж

Люкс.

Саарбрюккен

Франкфурт

ТЮРИНГІЯ

Майнц

Штуттгарт

БАВАРІЯ

Мюнхен

САКСОНІЯ

Прага

Бреслау

11

ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА

Львів

ШВЕЙЦАРІЯ

Швейцарія

АВСТРІЯ

Відень

УГОРЩИНА

Будапешт

ІТАЛІЯ

КОР.
СЕРБІВ, ХОРВАТІВ
І СЛОВЕНЦІВ

РУМУНІЯ

о. Гельголанд
(демилітаризований)

Шлезвіг-
Гольштейн

Кіль

Гамбург

Ельба

Везер

Одра

Вісла

Пфальц

Баден

Вюртемберг

Дунай

Ліхт.

Вадуц

Репарації- виплати держав, що програли війну, країнам-переможцям.

- Вже після конференції репарації Німеччини склали **269 мільярдів** золотих марок з терміном виплати **42 роки!**
- **План Дауеса 1924 р.** покращив справи Німеччини-вона отримала від США позику в 200 млн. доларів, борг знизили до **132 млрд. марок**, створена система контролю над німецькою промисловістю.
- **План Юнга 1930 р.** скасував цей контроль, знизив репарації до **113,9 млрд. марок на термін 55 років.**

Американські
фінансисти

Утворення Ліги Націй.

LEAGUE OF NATIONS

SOCIÉTÉ DES NATIONS

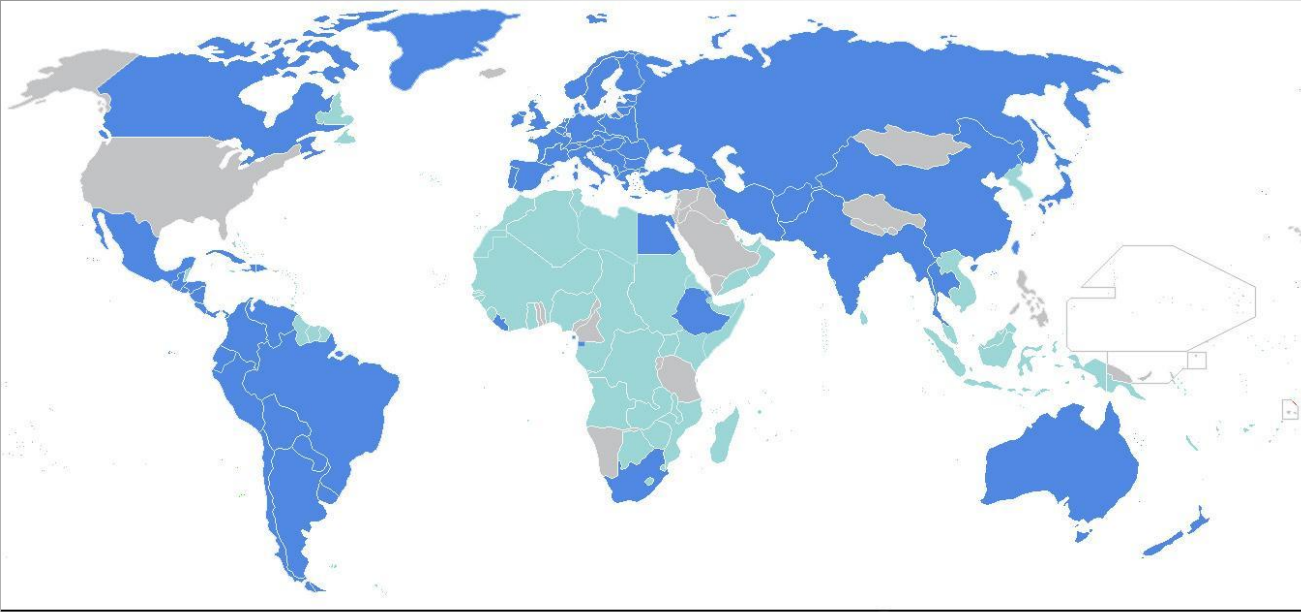

- Емблема та прапор Ліги Націй
- **ЛІГА НАЦІЙ**

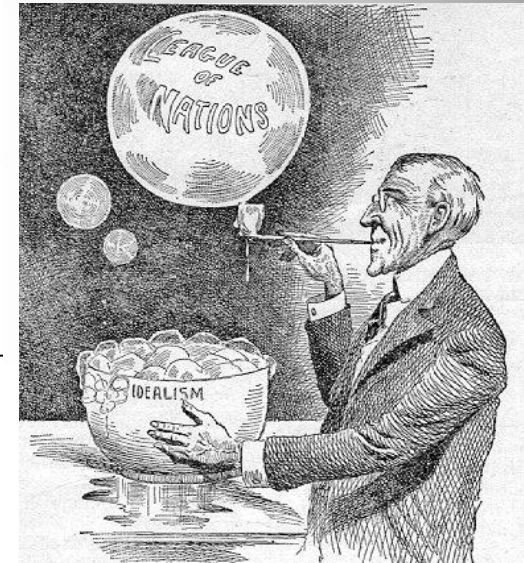
міжнародна організація, створена у 1919, зі штаб-квартирою у Женеві (32 члени, без США); мета - мирне розв'язання конфліктів між членами та запобігання війнам; фактично діяла до 1939, формально розпущена у 1946.

- Перше засідання ЛН

Ліга Націй

- Держави, що були членами Ліги Націй
- Держави, які не були членами Ліги Націй
- Колонії держав, які були членами Ліги Націй

• Без
США!

• Карикатури
на Лігу Націй

Структура організації Ліги Націй

АСАМБЛЕЯ
(Збори представників країн-членів)

Рада Ліги Націй

Чотири постійні члени (Велика Британія, Франція, Італія, Японія)

Чотири тимчасові члени (змінювалися щорічно)

Секретаріат
(на чолі з Генеральним секретарем Ліги Націй)

Мандатна комісія

Сен-Жерменський мирний договір 10.09.1919 – з Австрією

- Австрія поступилася своєю територією 5-ти державам.
- Репарації(сума не визначена).
- Армія не більше 30 тис. бійців, без бойової

Тріанонський мирний договір

4.06.1920 – з Угорщиною

- Угорщина втратила **77%** своєї території.
- Армія – до **35 тис.** солдат.
- Ліквідація бойової техніки.
- Репарації(не визначені).

Нейський мирний договір 27.11.1919 – з Болгарією

- Болгарія поступилася територією Греції, Румунії, Королівству СХС.
- Армія-до 20 тис. солдат.
- Ліквідація бойової техніки.
- Репарації - **2,25 млрд. золотих франків** на 37 років.

Севрський мирний договір 10.08.1920 – 3 Туреччиною

- Фактично зробив Туреччину напівколонією Франції, Англії, Італії та Греції.
- Вірменія отримає незалежність.
- Армія – до 50 тис. солдат.
- Фактично договір не набрав чинності.

Лозаннський мирний договір 24.07.1923 – з Туреччиною

- Юридично оформив розпад Османської імперії.
- Нові кордони Туреччини-це територія півострова Мала Азія.
- Вірменія залишилася в складі країни.
- Армія та бойова техніка не обмежені.

Велика Британія

збереження
принципу
поділу Китаю
на сфери
впливу

- **контроль над Китаєм;**
- **недоторканність колоніальних володінь;**
- **баланс морських озброєнь.**

Азіатсько -
Тихоокеанський регіон

Японія

Подальше
посилення
своїх
позицій;
збереження
принципу
поділу
Китаю на
сфери впливу

США

політика стосовно
Китаю під гаслами
"відкритих дверей" і
"рівних
можливостей".

ВАШИНГТОНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ

- **Дата:** 12 листопада 1921 р. – 6 лютого 1922 р.
- **Мета:** обмеження воєнно-морських озброєнь та врегулювання відносин в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні.
- **Учасники:** США, Велика Британія (домініони та Індія), Японія, Франція, Італія, Бельгія, Голландія, Португалія, Китай.

**Жорж Клемансо,
Томас Вудро
Вільсон та Девід
Ллойд Джордж**

Угоди, укладені на

13 грудня 1921р. -
«Договір чотирьох»
(США, Англія, Франція, Японія).

Збереження володінь в Тихоокеанському басейні, недоторканість колоній на 10 років

конференції

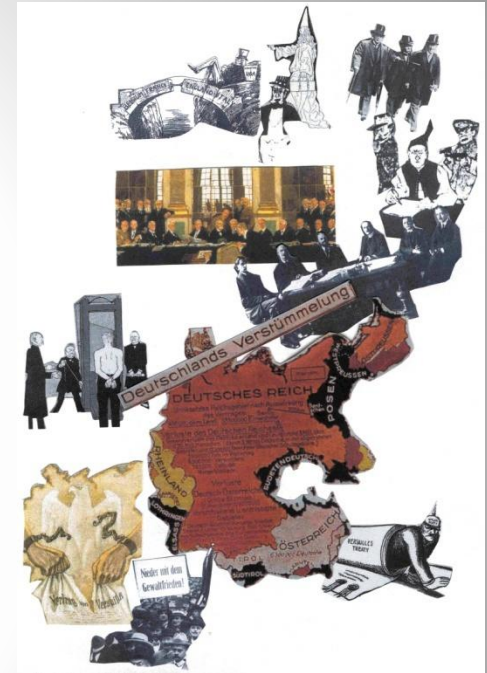
1922р.-
«Договір п'яти» (США, Англія, Італія, Франція, Японія).

Заборона морських баз (крім США та Анг.), встановлена пропорція ВМФ 5 держав (5:5:3:1, 75:1, 75)

лютого 1922р.-
«Договір дев'яти» (США, Англія, Китай, Франція, Японія, Голландія, Бельгія, Португалія, Італія).
Визнання незалежності, суверенності та інтегральності території Китаю, дотримання рівних можливостей у торгівлі з ним.

Версальсько-Вашингтонська система

- Завершення процесу післявоєнного урегулювання.
- Домінування Англії, Франції та США.
- Не вирішено спірні питання та протиріччя.
- Не враховані інтереси всіх народів.
- Не були допущені на конференції: Німеччина, Австрія, Туреччина, Болгарія.

Світ після Першої світової війни

--- Континентальні межі держав і межі володінь на 24 липня 1923 р. (укладення Лозанської угоди)

Нові суверенні держави, утворені в 1918 - 1923 рр.

Колишні володіння Німеччини та Османської імперії, що за мандатом Ліги Націй були передані під управління

○ Великій Британії та її домініонам

▨ Франції

▨ Бельгії

▨ Японії

Межі Тихоокеанської зони, у якій за рішенням Вашингтонської конференції 1921 - 1922 рр. не дозволялося будувати нові військово-морські бази та посилювати берегову охорону

- Цифрами позначено:
1 Ірландія (Брит. домін.)	12 Королівство Сербія, Хорватія і Словенія	7 Катар (Брит.)	3 Португальська Гвінея	15 Ньсаленд (Брит.)
2 Нідерланди	13 Албанія	8 Договірний Оман (Брит.)	4 Золотий Берег (Брит.)	16 Бенуаленд (Брит.)
3 Бельгія	14 Болгарія	9 Непал	5 Того (мандат Брит.)	17 Свазіленд (Брит.)
4 Швейцарія	15 Бразилія	10 Бутан (Брит.)	6 Того (мандат Фр.)	18 Басутоленд (Брит.)
5 Австрія	16 Канада (Брит. домін.)	11 Танганьїкська Народна Республіка	7 Камерун (мандат Брит.)	в Америці
6 Чехо-Словаччина	17 Чехословаччина	12 Саравак (Брит.)	8 Камерун (мандат Фр.)	1 Британський Гондурас
7 Литва	18 Данія	13 Бруней (Брит.)	9 Іспанська Гвінея	2 Гондурас
8 Латвія	19 Естонія	14 Панічне Борнео (Брит.)	10 Еритрея (Іт.)	3 Гамі
9 Естонія	20 Латвія	15 Малайя (Брит.)	11 Французьке Сомалі	4 Домініканська Республіка
10 Румунія	21 Литва	в Африці	12 Британське Сомалі	5 Зона Панамського каналу (США)
11 Угорщина	22 Польща	1 Іспанське Марокко	13 Уганда (Брит.)	6 Парагвай
		2 Кувейт (Брит.)	14 Руанда-Урунді (мандат Бельгії)	